

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Filozofija človekovih pravic
Course title: Philosophy of Human Rights

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Humanistične znanosti, 3. stopnja	/	2	3

Vrsta predmeta / Course type

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

/

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	20			20	90	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Izr. prof. dr. Rok Svetlič

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** Slovenski / Slovenian
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- uvod v jusnaturalizem (nepisani zakoni, dikaion physikon)
- tradicionalni naravnopravni nauki (vprašanja ne-enakosti in ne-svobode kot obeležja naravnega reda)
- pomen kartezijanskega obrata in vznik umnega naravnega prava (H. Grotius, T. Hobbes, Non veritas sed auctoritas facit legem)
- kontraktualizem in zakonodajnost uma (meje kontraktualizma: hipotetičnost/kategoričnost)
- Virginijska deklaracija (1776), Deklaracija o pravicah človeka in državljana (1789)
- Umik diskurza človekovih pravic za probleme nacionalne in razredne emancipacije v 19. stoletju; kolektivistična perspektiva; pravni pozitivizem; (G.F.W. Hegel, K. Marx)
- Problem povezave pravic in državljske pripadnosti; begunci 19. in 20 stoletja. (H. Arendt)
- Splošna deklaracija človekovih pravic (1948); pobuda za nastanek; zapleti ob snovanju dokumenta; vloga UNESCO-a
- Problemi ob zaščiti manjšinskih diskurzov; anomalije pri funkcioniranju človekovih pravic; vračanje morale dveh svetov; hierarhija občutljivosti na kršitve človekovih pravic
- Problem univerzalnosti človekovih pravic in kulturni imperializem; očitke »zahodnosti« človekovih pravic; tipika glavnih očitkov konceptu človekovih pravic (Azija, Afrika, Islam);

- Introduction in teaching of natural law (unwritten laws, dikaion physikon)
- Traditional teachings of natural law (problem of inequality and unfreedom as part of natural order)
- The role of Cartesian turn and the phenomenon of rational natural law (H. Grotius, T. Hobbes, Non veritas sed auctoritas facit legem)
- Contractual theory and the legislation of the reason (the limits of contract-theory: hypothetical and categorical level of argument)
- Virginia Declaration of Rights (1776), Declaration of the Rights of Man and of the Citizen,(1789).
- The shift in human rights discourse; precedence of national and class emancipation; collectivistic perspective; legal positivism (G. W. F. Hegel, K. Marx)
- Problem of the link between human rights and citizenship; refugees in 19 th and 20 th Century (H. Arendt)
- The Universal Declaration of Human Rights (1948); the initiative, problems with drafting-committee
- Protection of minority-discourses; the defects at application of human rights; two-world morality; the hierarchy of sensitivity on the violation of human rights
- Problem of universality of human rights and cultural imperialism; the objection of "westnes" of human rights; characteristics of main objection against human rights (Asia, Africa, Islam)

Temeljni literatura in viri / Readings:

Temeljna literatura:

- Donnelly, J., *Universal Human Rights in Theory and Practice*, Cornell, Ithaca/London 1989
- Človekove pravice: *Zbirka mednarodnih dokumentov*, Društvo za Združene narode za Republiko Slovenijo, Ljubljana, 1995
- Varstvo človekovih pravic: *Razprave, eseji in dokumenti*, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1988
- Schmitt Carl: *Tri razprave*, Študentska organizacija Univerze, Krt, Ljubljana, 1994
- Arendt Hannah: *Izvori totalitarizma*, Claritas, Ljubljana, 2003
- Gough John W: *Družbena pogodba*, Krtina, Ljubljana 2001
- Locke John: *Two Treatises of Government*, Cambridge University Press, 2005
- Lyotard Jean-Francois: *Navzkrižje*, Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana, 2003
- Marx Karl: *Prispevek k židovskemu vprašanju*, v: K. Marx, F. Engels: *Izbrana dela v petih zvezkih*, Cankarjeva založba 1969 (I. str. 151-188)
- Svetlič Rok: *Filozofija prava Ronalda Dworkina*, NR, Ljubljana 2008

Cilji in kompetence:

Študenti se seznanijo s temeljno pojmovno strukturo koncepta človekovih pravic. Poleg prikaza ontoloških pogojev njegovega nastanka, je v ospredju diskusija sodobne problematike človekovih pravic. Študenti se

Objectives and competences:

Students are introduced in basic conceptual structure of human rights. After the introduction in ontological origins of the concept, the contemporary discussion of human rights is analyzed. Students are also

vpeljejo v način mišljenja, ki je sposoben zaznati in opisati specifično vrsto predrazumetja prava in države, katero na ravni pogojev možnosti določa konkreten način funkcioniranja človekovih pravic v vsakokratnem (kulturnem, časovnem) okolju. Izpostavi se problematika meril, ki naj odgovorijo na vprašanje, katero predrazumetje prava in države še implicira kulturno-specifični modus koncepta človekovih pravic in katero koncept človekovih pravic že deformira do te mere, da ne moremo več govoriti o minimalnih standardih zaščite človeka, ki naj jih ta koncept zagotavlja.

learned to recognize specific pre-understanding of the law and the state that determine the condition of the functioning of human rights in certain (cultural, temporal) environment. The problem of measurement is exposed that should decide which preunderstanding of law and the state cause only cultural-specific account of human rights; and which deforms the concept of human rights to the extent that minimal standard of protection are not guaranteed any more.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje se bodo usposobili za kritično razumevanje koncepta človekovih pravic kot temelja sodobne politične morale. Sposobni bodo prepoznati morebitne kršitve človekovih pravic in razpoznati njihovo tipiko ter vzroke. Naučili se bodo vstopiti v problematiko človekovih pravic skozi humanistično mišljenje in pri tem poiskati vrzeli pravnega diskurza, ki je za koncept človekovih pravic izhodišče diskurz.

Intended learning outcomes:

The students will be qualified for critical understanding of human rights as the fundament of contemporary political morality. They will become capable to recognize its eventual violation, and to distinguish between different types of the violation and their causes. They will learn also to approach to the human rights trough humanistic thinking, and spot the gaps in legal discourse witch still remains the central discourse for the concept of human rights.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanje,
- diskusija,
- problemsko učenje,
- samostojno učenje,
- študija primera.

Learning and teaching methods:

- lecture,
- discussion,
- problem-based learning,
- individual learning,
- case study.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

<p>Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt):</p> <p>seminarska naloga, izpit.</p>	<p>30% 70%</p>	<p>Type (examination, oral, coursework, project):</p> <p>seminar paper, exam.</p>
---	----------------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

SVETLIČ, Rok. *Dve vprašanji sodobne etike*, (Zbirka Anagoga). Novo mesto: Goga, 2003. 343 str., graf. prikazi. ISBN 961-6421-16-6. [COBISS.SI-ID [126017024](#)]

SVETLIČ, Rok. *Filozofija prava Ronalda Dworkina*, (Libra). 1. natis. Ljubljana: Nova revija, 2008. 155 str. ISBN 978-961-6580-44-1. [COBISS.SI-ID [238908416](#)]

SVETLIČ, Rok, ROŽAC-DAROVEC, Vida (ur.). *Filozofija človekovih pravic*, (Knjižnica Annales Majora). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2009. 255 str., ilustr. ISBN 978-961-6732-17-8. [COBISS.SI-ID [249261056](#)]

SVETLIČ, Rok. Volja kot temeljni pojem Kantove moralne filozofije. *Čas. krit. znan.*, 2002, letn. 30, št. 209/210, str. 345-360. [COBISS.SI-ID [123562240](#)]

SVETLIČ, Rok. Mogućnost utemeljenja uporabe prisile kao propitivanje zrelosti postmoderne etike. *Filoz. istraž.*, 2002, god. 22, sv. 2/3, str. [373]-395. [COBISS.SI-ID [25729634](#)]

SVETLIČ, Rok. Lyotardov prispevek k sodobni etiki. *Phainomena (Ljubl.)*, jun. 2002, letn. 11, št. 39/40, str. 75-100. [COBISS.SI-ID [19136098](#)]

SVETLIČ, Rok. Razvitje konceptualnega problema fenomenološke etike. *Phainomena (Ljubl.)*, jun. 2003, letn. 12, št. 43/44, str. 309-329. [COBISS.SI-ID [22434914](#)]

SVETLIČ, Rok. (Post)modernost Dworkinove filozofije prava. *Filoz. istraž.*, 2004, god. 24, sv. 2, str. [407]-414. [COBISS.SI-ID [29757538](#)]

SVETLIČ, Rok. (Post)modernost Dworkinove filozofije prava. *Filoz. istraž.*, 2004, god. 24, sv. 2, str. [407]-414. [COBISS.SI-ID [29757538](#)]

SVETLIČ, Rok. Pravna hermenevtika Ronalda Dworkina in nezapisana "polovica" prava. *Phainomena (Ljubl.)*, nov. 2005, letn. 14, št. 53/54, str. 189-204. [COBISS.SI-ID [31869026](#)]

SVETLIČ, Rok. Načelo "enake skrbnosti in spoštovanja". *Anthropos (Ljublj.)*, 2007, letn. 39, št. 3/4, str. 95-113. [COBISS.SI-ID [1466835](#)]

SVETLIČ, Rok. Ontološki uvjeti nastanka pravnog pozitivizma. *Filoz. istraž.*, str. 113-125.

[COBISS.SI-ID [1386707](#)]

SVETLIČ, Rok. Cenzurni krivdorek kot mesto zloma pozitivističnega pravnega diskurza = Judicial censorship as a place for the breakdown of positivist jurisprudential discourse. V: DOVIČ, Marijan (ur.). *Literatura in cenzura : Kdo se boji resnice literature? : Who is afraid of the truth of literature?*, (Primerjalna književnost, letn. 31, posebna št./special issue). Ljubljana: Slovensko društvo za primerjalno književnost, avg. 2008, str. 33-40 + 191-199. [COBISS.SI-ID [1504211](#)]

SVETLIČ, Rok. Medkulturno kazensko pravo - projekt 21. stoletja. *Anthropos (Ljublj.)*, 2009, letn. 41, št. 3/4, str. 119-134. [COBISS.SI-ID [1759699](#)]

SVETLIČ, Rok. Pomen Hobbesove politične filozofije za razvoj koncepta človekovih pravic. *Phainomena (Ljublj.)*, nov. 2009, let. 18, št. 70/71, str. 161-180. [COBISS.SI-ID [2748276](#)]

SVETLIČ, Rok. Človekove pravice in vprašanje "apatridov" 21. stoletja. *Poligrafi*, 2009, letn. 14, št. 53/56, str. 5-23. [COBISS.SI-ID [1758419](#)]

SVETLIČ, Rok. Vrstni red prvih treh členov splošne deklaracije o človekovih pravicah. V: MOTOH, Helena (ur.), ŠKOF, Lenart (ur.). *Svoboda in demokracija*, (Poligrafi, letn. 13 (2008), št. 51-53). Ljubljana: Nova revija, 2009, str. 43-59. [COBISS.SI-ID [1633235](#)]

SVETLIČ, Rok. Die onto-theo-logischen Reste und die Anomalie im Funktionieren der Menschenrechte : von der Frage des "Was" zu der des "Wie" der Menschenrechte. *Synth. philos. International ed.*, 2009, vol. 24, fasc. 1, str. 101-116. [COBISS.SI-ID [1685459](#)]

SVETLIČ, Rok. Das Problem der zeitgenössischen politischen Philosophie : der Transfer der individuellen Verantwortlichkeit. V: TONKLI-KOMEL, Andrina (ur.), TONKLI-KOMEL, Andrina (ur.). *Europe, world and humanity in the 21st century : phenomenological perspectives : Phänomenologische Perspektiven*, (Phainomena, 16, 60/61). International ed. Ljubljana: Nova revija: Fenomenološko društvo v Ljubljani; Inštitut Nove revije, June 2007, str. 167-179. [COBISS.SI-ID [1386963](#)]